

Itálie a Řecko - kolébky evropské civilizace

Itálie je dnes nejvyspělejší státem jižní Evropy. Ve starověku byla jeho území centrem Římské říše a jedním z ohnisek evropské civilizace. Co znáte z dějin starověkého Říma?

Která území
patřila
starověkému
Řecku
a Římské říši?

Vymezte je
na mapě
a pokuste se
vysvětlit, proč
právě tady
se rozvinuly
vyspělé starověké
civilizace.

Po pádu Říma v 5. století se území dnešní Itálie na dlouhou dobu rozpadla do městských států (např. Janov, Benátky ad.). Teprve v 19. století se tato území opět sjednotila. Politicky a ekonomicky však již nedosáhla významu, jaký měla ve starověku. V roce 1957 se stala Itálie jedním ze zakládajících členů EHS a od té doby vykazuje výrazný hospodářský vzestup.

Národnostně je Itálie jednotná, pouze 2 % obyvatel tvoří na severu země menšiny (německy mluvící obyvatelé Tyrolska, Slovinci a Francouzi). Vlivem dlouhodobého rozdělení do četných státčků existují dodnes velké kulturní a hospodářské rozdíly uvnitř země, zejména mezi severem a jihem. V minulosti Itálie ztrácela obyvatelstvo velkým vystěhovalecstvím. Proto dnes žije v zahraničí asi třicet milionů italských emigrantů a jejich potomků. Demografické ukazatele se v porovnání s ostatní vyspělou Evropou příliš neliší. Přes silný vliv církve má Itálie *nejnižší porodnost*, zejména díky hospodářsky vyspělému „Severu“.

Tradičně nejrozvinutějším regionem nejen Itálie, ale celé jižní Evropy, je *Pádská nížina*, přestože se sem vždy musely dovážet suroviny. Levná vodní energie z Alp a Apenin, pracovní síla, příhodné klima a obchodní tradice se staly předpokladem rozvoje. Dnes tu žije více než 40 % obyvatel, vyprodukuje se zde polovina zemědělské a dvě třetiny průmyslové výroby. Z těžkého průmyslu tu převládá chemická, strojírenská a hutní výroba. Regionu dominují tři velké aglomerace: *Milán* (Milano) je hlavním výrobním, obchodním a finančním centrem, *Turin* (Torino) vyniká automobilkou Fiat a *Janov* (Genova) na pobřeží je svým obratem největším přístavem Itálie. Ostatní velká města tvoří výrazné linie na úpatí Alp i Apenin. Severní Itálie představuje jednu z nejdůležitějších jadrových oblastí Evropy.

Jižní oblasti Itálie jsou mnohem méně rozvinuté a mnohé musí být dotovány. Dokonce i zázemí třímilionového *Říma* (Roma) je v porovnání s Pádskou nížinou zaostalejší. Řím patří díky antickým i středověkým památkám k nejnavštěvovanějším městům Evropy. Na jihu země je střediskem chudé oblasti *Neapol* (Napoli); v její blízkosti budí zájem turistů sopka Vesuv a pozůstatky zničených Pompejí. Na jihu Itálie leží většina významných měst při pobřeží.

Vedle automobilů, motocyklů, textilu a obuvi je Itálie velkým vývozcem jižního ovoce, vína a rané zeleniny. *Zemědělství* zaměstnává 10 % ekonomicky činných obyvatel. Nejproduktivnější oblasti je intenzivně využívána Pádská nížina díky rovnoměrnějšímu rozdělení srážek během roku a využití řek k zavlažování. Na většině ploch vlastního poloostrova převládá pastevectví a pěstování ovoce. Orná půda je tradičně rozdělena na drobná polička s různorodými kulturami, což je typické pro většinu Středomoří. Historické památky, Alpy a přímořské pláže jsou *cílem* mnoha turistů z celého světa.

Jaké jsou
příčiny regionálních
rozdílů
hospodářských
a sociálních
ukazatelů uvnitř
Itálie?

Jmenujte
příklady výrazných
osobností italské
či řecké historie
a kultury.